

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4 sz.

Írásbeli oktatásunk kérdéséhez.

Írta: *Argay Ferenc* csendőrfőhadnagy.

Hogy a logóuységünk kiképzésénél mily lényeges és nagy fontosságú szerepe van az írásbeli oktatásnak, azt mindnyitján nagyon jól tudjuk. Épp ez okból minden alkalmat meg kell ragadnunk, hogy szerzett tapasztalataink segélyével az írásbeli oktatásunkat is folytonosan fejlesztve olyan színvonalra emeljük, hogy a teljesített nagy munkával a kitűzött cél el is érjük.

Évek óta figyelem az írásbeli oktatásunk rendszerét és eredményét s a megfigyeléseim eredményeképp állíthatom, hogy az írásbeli oktatásunk rendszerének még mindig vannak oly hiányai, a melyek eloszlatásával az írásbeli oktatás eredményen nagyot lendíthetnénk.

Állapítsuk meg mi lehet a csendőrségnél az írásbeli oktatás célja, e cél elérésére alkalmas-e a követett módszer és miképpen lenne elérhető ezen a fontos téren a lehető legtekélyesebb eredmény?

Midőn annak megállapítására törekszünk, mi a csendőri írásbeli oktatásának célja, meg kell határozoznunk, hogy általánosságban az írásbeli oktatásnak minő céljai vannak.

Világos, hogy az írásbeli oktatás két irányban hozhat létre eredményt:

a) Megtanulhatjuk általa magát az írástudást: a betűvetést, a helyesírást és a fogalmazást. b) Módszeres segédanyagok valamely szakismert megismerésében.

A csendőri írásbeli oktatása által sem érhetünk el más célt és viszont mindazt az célokot el kell értnünk. És tény, az általános szolgálati határozványok V. fejezet, 11. és 14. pontja, mely a csendőrségnél követendő írásbeli oktatás határait megállapítja, lényegileg azonos feladatokat tűz a csendőr elé.

Ha már most azt vesszük vizsgálat alá, vajjon az írásbeli oktatás céljait a lehetőségig megközelítjük-e, — azt kell látnunk, hogy általában az eredmény sok kívánni valót hagy.

A betűvetést elajánljuk csendőreink, némelyek szép folyóírást szoroznak, de már a helyesírással nehezebben megy; elemien fogalmazni végtére csak megtanulnak, de a csendőrségi szakismeretek elméleti oktatása az írásbeli kidolgozatok révén a lehetőségig támogatva minden.

A követett oktatási rendszer mellett az eredmény e szerint még kívánni valót hagy hátra.

Az I. osztályú író betűvetést és helyesírást tanul. A betűvetést tényleg megtanulja: van mintája, melyet utánoz, szemé felismeri a formákat, keze, a gyakorlat folytán képes lesz azokat utánözni. A helyesírást már nem tanulja meg. Honnan tanulná meg? Teljesen magára van hagyva. Könyve nincsen. Altsztyo talán figyelmessé teszi némely hibáit, de rendszer a tanulásában nincsen, s így csak közepes eredményt ér el.

Az I. íróosztályt ollagya fogalmazni tanul a csendőr. Állandóan ezzel foglalkozik. Beszélni tud, olvas is egy keveset s így fogalmazni, mert módja van rá, megtanul. Szolgálatunk köréből választott feladatokat készít, hogy az elméleti oktatás támogatassék, de e tekintetben foglalkoztatásából megint hiányzik a helyes módszer. Éppen nem azt a feladatot fogja kidolgozni mely arra kényszerítene őt, hogy mélyen behatóan foglalkozzék azzal a tárggyal, a melyet éppen akkor elméletben megismerésére törekedett. Összparancsnoka nem mindig rendelkezik a kellő képességgel, a pedagógiai képzettséggel és örzékekkel, hogy a jelenleg érvényben álló, kitűnt feladatokat tartalmazó, de azokat nem áttökintetben felölölő példatárból az éppen megfelelő feladatot kiválassza és fordja. Írásbeli oktatásunk tehát e tekintetben sem szolgálja kellő eredménytel a célt, mert az elméleti oktatást módszoresen nem támogatja.

Miképpen fejlesztjük tehát írásbeli oktatásunkat?

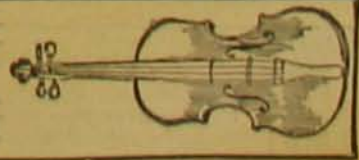
Az I. osztályú írókat a szerint a mint a folyó írást, vagy a helyesírást tanulják, két csoportra kellene osztani. Előbb csoport a szépírási miutik másolásával foglalkoznának s midőn a kellő kézi ügyességet megszerzték, áttörnek a helyesírás elsajjítására céljából alkalmas példák másolására. Ezek a példák a magyar helyesírás elemi szabályait öllöték fel, perzo képletes módon.

Az általános szolgálati határozványok V. fejezet 15. pontjában kitűzött egy évi határidő alatt, ha az anyag észszerűen be van osztva, így is el lehet készülni és az I. osztályú csendőr nemcsak a betűvetést tanulta meg, hanem a helyesírás elemi szabályait is ismerni fogja.

A II. és III. osztályú írókat ismét szorosun el kell választani és pedig a szerint, a mint még a fogalmazást kell megtanulniok, vagy már tudásuk folytán ké-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes ölleni és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, s Ludovika Akadémia házi hangszerszertéséje. Azok ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, cimbalom stb., míg **Reményi** legújabb képe: harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszere, hár, stb. meg **Budapestre, Király-u. 58** az ügyfélét nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik. Az összes hangszerek költségtelen díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszereien és öllön. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

penek az általános szolgálati határozványok V. fejezet, 13. pont utolsó bekezdése követelményeinek megfelelni.

Általában feladataik feladásakor arra kell ügyelni, hogy azok kidolgozásu kettős célt szolgáljon és pedig: hogy a fogalmazást, illetve az előbb említett pont követelményeinek megfelelő kézséget fokozatosan megtanulják és hogy az elméleti oktatás, az írásbeli munkák révén, módszeresen támogatassék.

Nem elég tehát egy a csendőrség szolgálatára vonatkozó feladatot adni, hanem úgy kell kiválogatni a feladatot, hogy arra vonatkozzék, abból az anyagból moritassák, a melylyel az illető csendőr épp akkor elméletben foglalkozik.

Ily módon összefüggés létesül az írásbeli, és az elméleti oktatás között, előbbi támogatja az utóbbit, kevesebb anyaggal, de behatódobban foglalkozik a csendőr a azt tényleg magáévá teszi.

Az írásbeli oktatásnak most rendelkezésre álló oktatási eszközei azonban az előbb vizolt elvek szerinti oktatást nem szolgálhatják. Tankönyvet, illetve példatárt kell adnunk az altiszt kezébe, a melyből a legénységet oktathatja. Tankönyvet, mely a helyesírás alapelveit úgy tárgyalja, hogy azok korlátolt számu feladat kidolgozása után elsajátíthatók legyenek, másrészt a melyből az őraparancsnok könnyűséggel jelölhesse ki az elméleti oktatással kapcsolatos feladatot. Akkor azután, ha ilyen alkalmas oktatási eszköz áll rendelkezésünkre, mindenestre jobban megközelítjük a célt, eredményesebb lesz az írásbeli oktatásunk a legénységünknek általános műveltsége és szakismerete is magasabb fokra emelkedik.

A kiszolgált altisztek alkalmazásáról.

Irtta: dr. Végk Kálmán, honvédelmi miniszteri fogalmazó.

(Folytatás.)

Arról, hogy hol mely hatóságnál és mikor üresedett meg valamely állás, az igazolványos altiszt a közzétett pályázati hirdetésnyéből szerez tudomást.

A törvény 10. §-a értelmében ugyanis: »Ha valamely fenntartott szolgálati állomás vagy oly hivatalnoki hely töltendő be, melynek elnyerésére altiszteknek elsőbbségük van; akkor azon hatóság, intézet vagy vállalat, melyet a kinevezés joga illet, tartozik a pályázatot kellő határidő kitűzése mellett a hivatalos lapban kihirdetni, a arról azonkívül a honvédelmi minisztert értesíteni.»

Az ily módon közzét pályázati hirdetések a honvédelmi miniszter részéről a Rendeleti Közlönyben közzététetnek.

E pályázati hirdetések mindenkor kellő tájékoztat nyújtanak úgy az állás elnyeréséhez megkívánt feltételekről, mint azon időpont felől is, a meddig a kérvények benyújthatók; de tájékoztat nyújt még ezeken kívül az állással járó javadalmazásáról is.

A pályázati kérvények azon hatósághoz, intézethez vagy vállalathoz ezimzendők, a mely a kinevezés eszközésére hivatott.

A még tényleges szolgálatban álló folyamodóknak a kérvényt a rendez szolgálati uton kell előterjeszteniök; a tényleges szolgálatban már nem álló igazolványos altisztek pedig közvetlenül küldhetik be kérvényüket azon hatósághoz, intézethez vagy vállalathoz, a melyet az adott esetben a kinevezés joga megillet.

A tényleges szolgálatban álló altisztek kérvényükhöz igényjogosultsági igazolványukat, ha pedig hivatalnoki állásra pályáznak, akkor az ily állásra is jogosító igazolványon kívül még a megfelelő iskolai bizonyítványt is tartoznak mellékelni, a még szükséges többi okmányt pedig az illető parancsnokság tartozik a kérvényhez csatolni és az ily módon felszerelt kérvényt a kinevező hatósághoz stb. beküldeni.

A tényleges szolgálatban már nem álló igazolványos altisztek az igazolványon és az esetleg szükséges iskolai bizonyítványon kívül kötelesek még állandó tartózkodási helyük községi előjárósága által kiállított erkölcsi bizonyítványt, további esetleg alkalmas voltukat igazoló a hatósági orvos által kiállított orvosi bizonyítványt is mellékelni.

Szörvanyosan bár, de előfordul, hogy a tényleges szolgálatban álló igazolványos altisztek pályázati kérvényüket nem a most említett uton, hanem közvetlenül küldik meg a kinevező hatósághoz, a mi által nem csak annak teszik ki magukat, hogy a szolgálati ut mellőzése miatt megbüntettetnek, hanem még az állás elnyeréséért is elesnek, mert a nem szabályszerű uton előterjesztett kérvényt jogában áll a kinevező hatóságnak visszautasítani.

Mint említettem, az igazolványos altisztek kérvénye oly állásra is vonatkozhatik, a mely állás még nincs megüresedve. Ily kérvény előterjesztése esetén az illető folyóirat előjegyzetét, a ha a kért állás majdan üresedésbe jön, jogában áll az illető hatóságnak az ily előjegyzett altisztet az előirt pályázati hirdetésny kiírása nélkül kinevezni.

Megjegyzendő, hogy az ily előjegyzett altiszt, azon állás elnyerésénél a melyre előjegyztetetését kérte, más igazolványos altiszttel szemben — tisztán csak az előjegyzés ténye által — elsőbbségi jogot nem nyer; sőt ha az az állás, a melyre igazolványos altiszt már előjegyztetett, megüresedik, az annak betöltésére hivatott hatóságnak stb. — annak dacára, hogy már igazolványos altiszt van előjegyzésben, — mégis jogában áll nemcsak pályázatot hirdetni, hanem az állást a pályázaton netán részt vett igazolványos altisztek valamelyikével betölteni.

Az 1873. évi 11. t.-cz. a már ismertetett jogokon kívül még egy különleges joggal ruhazza fel az igazolványos altiszteket, a mely a törvény 15. §-a szerint alább áll, hogy: »Minden törvényes igénynyel bíró puszta teltet, mihelyt valamely ezen törvény értelmében fenntartott állomás, melyre nézve a törvényes igénynyel bíró altisztek elsőbbségi joggal bírnak, jelen törvény határozmányainak ellenére töltetett be.»

A puszta azon miniszteriumhoz kell intézni, a melynek alá van rendelve az illető állomás betöltési jogát gyakorló hatóság (hivatal, intézet, vállalat). A puszta-hatványt a még tényleges szolgálatban álló, a rendez szolgálati uton, a tényleges szolgálatban nem álló pedig közvetlenül a honvédelmi miniszterium útján tartozik benyújtani.

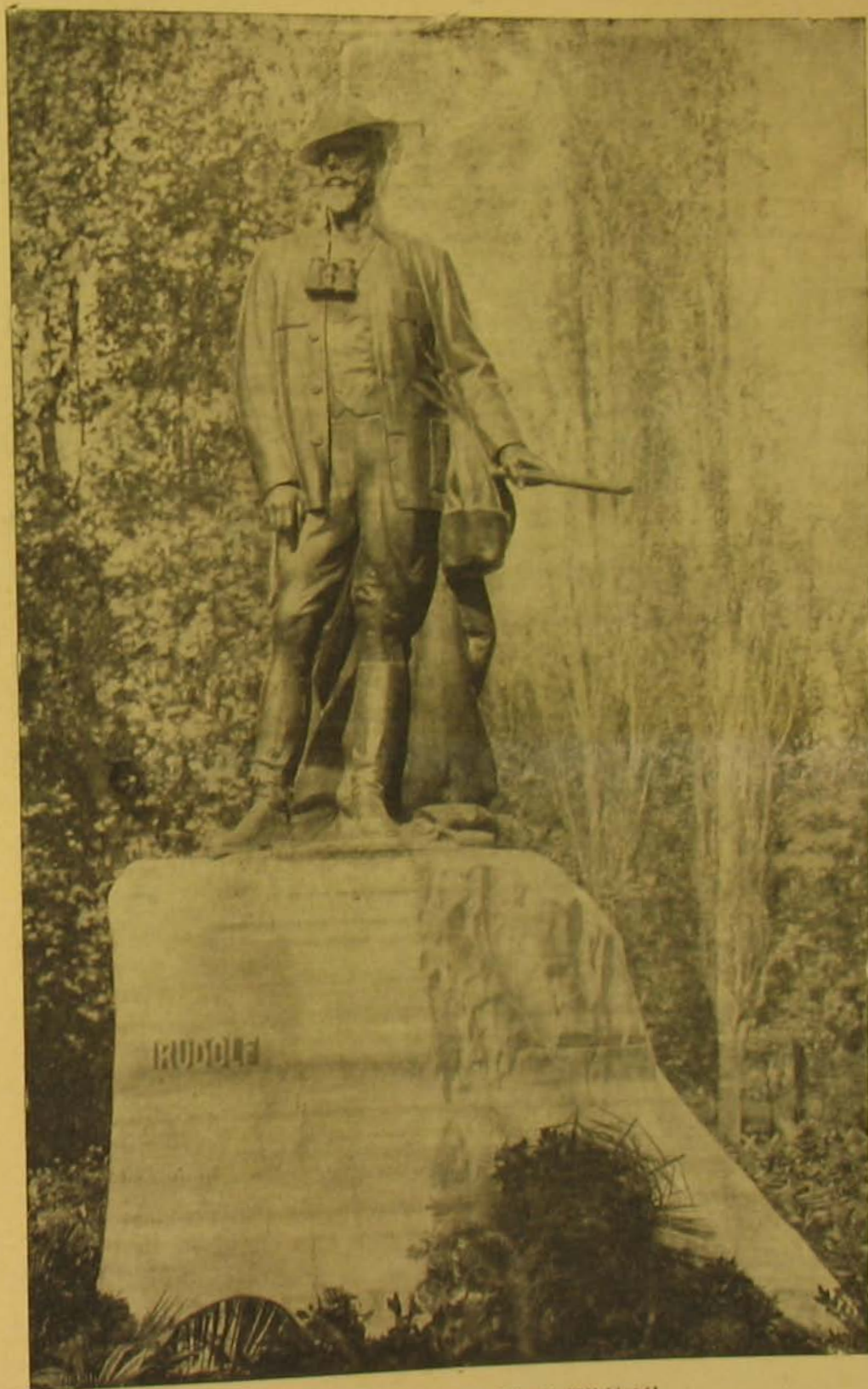
Ily puszta azonban az igazolványos altisztek csak akkor megfontolás után tehetnek, járjanak utána pon-

A legjobb órák,

legszolidabb ékzerek, egyszerűtől a legdrágábbig, nagy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

mindhárom Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Rudolf trónörökös szobra Ligeti Miklóstól.

tosan a dolognak s csak akkor tegyék meg panaszukat, ha a legkörülméletibb vizsgálat után is azt látják, hogy a kérdéses állás betöltésénél a törvény határozmányai tényleg figyelmen kívül hagyattak.

Az igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott altiszteknek a közszolgálatban és a vasuti, gőzhajózási és egyéb vállalatoknál fenntartott és elsősorban biztosított állások elnyerésére való igénye vagyis azok a jogok, a melyeket az altiszt az igényjogosultsági igazolvány elnyerése által szerez, az tartoznak azon örökös jogok közé, a melyek tulajdonosaikat egész életükön át megilletik, hanem ezek az 1873. évi II. t.-cz. nyújtotta jogok bizonyos esetek beálltával megszűnhetnek és egy meghatározott idő elteltevel pedig minden körülmények között meg is szűnnek.

Azok az esetek, a melyeknek beálltával megszűnik, illetőleg elenyésszik a törvény által fenntartott és elsősorban biztosított állások elnyerésénél az igazolványos altisztek igénye, a törvény 17. §-ában vannak taxativé felsorolva, a mely esetek a következők:

- a) ha arról az illető önként lemond;
- b) oly elítéltetés folytán, melylyel a törvény erejénél fogva állami és közhivatalok viselhetésének elvesztése jár;
- c) az életkor 45-ik évének betöltésével oly szolgálati állomásokra nézve, a melyek az állampénztárból díjaztatnak;
- d) az életkor 37-ik évének betöltésével, minden egyéb, nem az állam által fizetett szolgálati állomásokra nézve.

A mint ezekből láthatjuk, az igény megszűnése vagy csak egyesekre vonatkozó vagy pedig valamennyi ilyen igénybirtokosra kiterjedő.

Csak egyesekre vonatkozólag szűnik meg az igény az a) és b) pontok alatt említett esetek beálltával, ellenben valamennyi igazolványos altiszt elveszti a törvényben biztosított igényét a c) és d) pontok alatt említett esetekben.

Az igény megszűnésének most említett esetei bővebb magyarázatra nem szorulnak, mert hiszen azok mindegyike világosan meghatározza azt az esetőséget, a midőn valamely igazolványos altiszt megszűnik részese lenni az 1873. évi II. t.-cz. nyújtotta jogoknak; legfeljebb a d) pont alatt említett eset tekinthető olyanoknak, a mely némi értelmezésre szorul, illetőleg annak az ismeretét kívánja, hogy lát tulajdonképpen melyek is, — hogy a törvény szavainál éljek — a nem az állam által fizetett szolgálati állomások.

Tudva azt, hogy az 1873. évi II. t.-cz. alapján az igényjogosultsági altisztek részére az államnál, a törvényhatóságoknál és a vasuti, gőzhajózási és egyéb vállalatoknál vannak az igazolványos altisztek részére állások fenntartva, kétségtelen, hogy a nem az állam által fizetett szolgálati állomások csakis azok lehetnek, a melyek a törvényhatóságoknál és a vasuti gőzhajózási és egyéb vállalatoknál vannak fenntartva, illetőleg elsősorban biztosítva, kivéve természetesen a vasuti vállalatok közül a m. kir. államvasutakat, a melynél levő állások az állam által fizetettek, miért is azokra nézve nem ezen d) pont határozmányai irányadók, hanem ezekre nézve a c) pont alatti rendelkezések mérvadók, vagyis, a m. kir. államvasutaknál fenntartott és elsősorban biztosított szolgálati állásokra az igazolványos altiszteknek a törvényben biztosított igényük 45. életévük betöltéséig áll érvényben.

A törvényhatóságoknál levő állások — a mint említém — szintén a d) pont rendelkezései alá tartoznak,

bár a látszat az, hogy ezekre az állásokra az altiszteknek 45. életévük betöltéséig volna igényük.

Úgyanis a törvényhatósági állásokkal járó illetményeket a m. kir. belügyminiszter bocsátja a törvényhatóságok rendelkezésére állami javadalmazásként és az állampénztár fizeti ki az illetményeket is, azonban egyrészt kétségtelen az, hogy ezen állami javadalmazás már annak engedélyezésekor az illető törvényhatóság bevétele és mint ilyen beállítatik a háztartási alapjának költségvetésébe, másrészt pedig az állampénztár akkor, a midőn az illetményeket kifizeti, nem mint az állam fizető hivatala, hanem mint a törvényhatósági pénztári teendők ellátásával megbízott pénztár jár el.

Alkalmoszerűnek tartom a törvény 17. §-a d) pontjában foglaltaknak magyarázatával kapcsolatban az igazolványos altiszteket felvilágosítani azon elég gyakran előforduló tévedés felől, a mely tévedés az igazolvány szövegére, illetőleg e szövegnek felületes ismeretére vezethető vissza.

Bármonnyire furcsán hangzik is az, hogy az igazolványos altiszt a saját igazolványának szövegét vagyis az ezen igazolványban foglaltakat kellően nem ismeri, ez mégis való, a mint azt a következő s mondom elég gyakran előforduló példa igazolja.

Tegyük fel, hogy igazolványt kért az 1906. év folyamán egy oly altiszt, a ki mondjuk 1870. december 15-én született, tehát akkor a midőn az igazolványt kéri, még nem töltötte be 37. életévét. Megfelelve a követelményeknek a szerint, hogy szolgálai alsőbbrendű felvigyázói állásokra jogosító igazolványra volt csupán igénye vagy pedig hivatalnokai állásokra is jogosító igazolványra, c) vagy d) mintájú igazolványt nyert. Megkapva az igazolványt, abból — többek között — a következőket olvassa: Igénye azonban mindazon szolgálati állomásokra, melyeknél a fizetés nem egészen vagy részben állami pénztárból foly, a fentebbi törvény 17. §-ának d) pontjában foglalt határozmányok értelmében 1907. év. december 15-én megszűnik.

Polgári alkalmazást időközben new nyervén, 1907. decz. 15-én — tehát 37. életévének betöltésekor — kérvényt ad be, melyben az alapon, hogy igazolványának érvénye a törvény 17. §-ának d) pontja értelmében megszűnt, kéri igazolványának kicserélését oly igazolványra, a mely 45. életévének betöltéséig érvényes.

Kitűnik ebből a példából, hogy az az altiszt az ő igazolványának szövegéből csak annyit jegyzett meg, hogy „igénye 1907. december hó 15-én megszűnik”, s ebből már azt következtette, hogy neki új igazolványra van szüksége a végből, hogy igényét érvényesíthesse, holott ha egy kissé figyelemmel olvasta volna át igazolványát s ismerte volna azon rendelkezést, a melyet az igazolványban idézett 1873. évi II. t.-cz. 17. §-ának d) pontja tartalmaz, azonnal reájáhetett volna arra, hogy az ő igazolványának érvénye csak a nem az állam által fizetett szolgálati állomások elnyerésére nézve szűnt meg 1907. év. december hó 15-ével, ellenben az állam által fizetett szolgálati állomások elnyerésére való igénye, a kezei között levő igazolvány alapján, az 1873. évi II. t.-cz. 17. §-ának c) pontja értelmében 45. életévének betöltéséig érvényben áll.

Az igény megszűnését tárgyoló esetekkel kapcsolatban kell megemlékezni a magyar minisztortanácsnak az 1907. évi április hó 18-án tartott ülésében hozott azon döntéséről is, hogy a hivatalos szolgálai állásokra jogosító

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használgjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Árja K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.

Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Káspeten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Szillágyi Dezső síromléke Strobl Alajostól, a Kerepest-úti temetőben.

igazolványaik alapján már alkalmazott katonai altisztek, sem később megszerzett iskolai bizonyítvány, sem a honvédelmi miniszter úr részéről kiállított hivatalos bizonyítvány által nem nyernek törvényes igényt arra, hogy az iskolai végzettségnek megfelelő hivatalnoki állásra előléptetessenek». (I. Rendeleti Közlöny 1907. évi 20. számban 90,035/20. szám alatt közzétett körrendeletet.)

Ezen minisztertanácsi határozat folytán tehát a hivatalozolgai vagy alsóbbrendű felügyelői állást már olyan igazolványos altisztek megszünik az igénye arra,

hogy az 1873. évi II. t.-cz. alapján hivatalnoki állást nyerhessen el, vagyis más szóval azt jelenti ez a határozat, hogy azon biztosítók, intézetek vagy vállalatok, a melyeknél az altisztek részére állások fontartva vagy elsőbbségileg biztosítva vannak, a törvény alapján nem kötelezhetők arra, hogy hivatalnoki állásra nevezzenek ki oly volt altiszteket, a kik szolgai állásra jogosító igazolvány alapján ily szolgai állásokra már tényleg ki is nevezettek és pedig még akkor sem, ha megszerzték a hivatalnoki állásokhoz szükséges elméleti képződést.

Éz okból nyomtatékosan hangsúlyozom, hogy az oly

altisztek, a kiknek az a törekvésük, hogy megszerezzék a hivatalnoki álláshoz szükséges képzettséget, ha e képzettség megszerzése előtt hivataliszolgái állásra jogosító igazolvánnyal el is láttattak, ne folyamodjanak szolgái alkalmazásáért, mert kineveztetésük esetén az a törekvésük, hogy majdan a képesítés megszerzésekor hivatalnoki állást nyerjenek el, teljesülni nem fog, legalább is az 1873. évi II. t.-cz. alapján annak elérésére igényt már nem támaszthatnak.

Várják meg tehát az ily hivatalnoki állásra törekvő altisztek azt az időpontot, a míg megszerzik a szükséges iskolai előképzettséget s akkor kérjék a rendes uton a hivatalnoki állásokra is jogosító igazolvány kiadását, illetőleg a már elnyert s szolgái állásra igényt adó igazolvánnyal való kicserélését, a mely igazolvány birtokában aztán nincs semmi akadálya annak, hogy hivatalnoki állást nyerjenek el.

Az igazolványos altisztekre nézve az 1873. évi II. t.-cz.-ből kifolyólag még az igazolvány elvesztése esetében és ennek folytán új igazolvány kiadása esetére követendő eljárásnak ismerete birhat fontossággal.

Az ily esetekben követendő eljárást a törvény végrehajtása tárgyában kiadott körrendelet 15. és 16. pontjai állapítják meg és pedig a következőleg:

Ha a még tényleges szolgálatban álló igazolványos altiszt igazolványát elveszti, tartozik ezt az illetékes parancsnokságnak azonnal bejelenteni, a tényleges szolgálatban már nem álló igazolványos altiszt pedig az ily esetet a nyilvántartásra illetékes parancsnokságnak jelenti be.

A parancsnokság ily jelentés vétele után, annak megállapítása végett, hogy az igazolvány mily módon veszett el, a szükséges nyomozást haladéktalanul megteszi s a nyomozás eredményéről a honvédelmi miniszteriumnak jelentést tesz s e nyomozás eredményéhez képest határoz a honvédelmi miniszterium az új igazolvány kiadására nézve.

Azon kérdések tárgyalásával, hogy mi módon juthatnak az altisztek sz 1873. évi II. t.-cz. ben biztosított jogok birtokába, továbbá, hogy minő jogokat is ad e törvény és hogy végül melyek azok a módok, a melyekkel legbiztosabban lehet a jognyújtotta összes előnyök birtokába jutni; mondom, e kérdések tárgyalásával feltártam mindazokat a szükséges dolgokat, a melyekről tudomással kell birniok úgy az igazolvánnyal már ellátott, mint az ily igazolványra törekvő altiszteknek, s mindezek ismertetésével nyugodni hagyhatnám tollamat, ha az ezen kérdésekről irt közleményem legelején nem tettem volna egy oly kijelentést, a melyre nézve joggal olvárhatják tőlem, hogy indokoljam is azt, illetőleg, hogy bizonyítsam is be azt, hogy kijelentésemnek reális alapja van.

(Vége köv.)

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A postahivatal szarkái.

Irtá Szényei Károly csendőrmester.

A torontál-szécsányi postamester 1903. év őszén — a napra már nem emlékezem — távbeszélőn arra kért fel, hogy látogassam meg egy közelebbi alkalommal, csendőri dolgot érintő megszólalni valóján van velem.

Ez időtájt a románésársai őrsön szolgáltam és Torontál-Szécsány község az őrkörletemhez tartozott.

A kérésnek minél előbb eleget teendő, pár nap múlva

rendes szolgálat alkalmával meg is jelentem a postahivatalban hol a postamester közölte velem, hogy az utóbbi időben az ottani kereskedők és más egyének is, a részükre érkezett és a postahivaltól átvett postacsomagok hiányos tartalma ellen nála gyakran panaszt emeltek. É daczára annak, hogy a csomagok átvételénél és kiadásánál a legnagyobb óvatossággal jár el, mégis újabban és újabban fordulnak elő a postacsomagok hiányossága ellen panaszok.

A panaszok jogoságáról maga is meggyőződött már, mert — a mint mondta — pár héttel előbb, egy általa is ismert igen megbízható czégtől érkezett csomagot a czímezett beleegyezésével a postahivatalban bontottak fel s látta, hogy a csomagot kísérő számla és a csomag tartalma között valóban hiány mutatkozik.

A csomag pedig teljesen sértetlen volt.

Így került aztán az ügy a postaszegtség elé, honnan őt a megejtett vizsgálat után szigorúan a szabályok betartására és megfelelő óvatosságra utasították.

A vizsgálat nyanyis azzal végződött, hogy miután a postacsomagok más-más helyről továbbítottak, a panaszok pedig egy helyen — a torontál-szécsányi postahivatalban összeszontosulnak, tehát a hiba annál is inkább ott található, mert a kereskedőkről sem tehető fel általánosságban, hogy valamennyi hamisan csomagoljon és hamis, valótlán követelést támaszon.

Kétszeresen bántotta tehát a dolog, mert mint fentebb említettem, a postacsomagok sértetlenül érkeznek be és azokat sértetlenül is kézbesíti, a tartalomért mégis őt szándékoznak felelőssé tenni.

Eme értesülés után a postamestert arra kértem, hogy jövőben a hozzá forduló panaszos felektől kérdezze meg, hogy mi bíányzik a csomagból és azt a mi részükre jegyezze fel, hogy annak alapján a nyomozást megkezdhezzük.

A postacsomagok vámolója emo megállapodásunk után egy kis szünetet tartott; munkája csak 5-6 hét múlva kezdődött szörványosan megisméltődni és egy decemberi nap a torontál-szécsányi községhez nál egy jókora jegyzőkönyvet keresett fel bennünket a postamester. A jegyzék szerint több rondheli ruhanemű, harisnya, kendő, déli gyümölcs és czukorkák hiányoztak a csomagokból.

Ezek után itélve, ama gyanúmat nyilvánítottam a postamester előtt, hogy nem hozható-e kapcsolatba a lopás a postán alkalmazott két kiadónó személyével; s bár ez ellen a postamester tiltakozott, mégis felkértük, hogy nézzen utána a dolognak s ha valamit észlel, értesítse az őrsöt.

Karácsony szombatján délután a postamester egy kocsit küldött az őrsre s levélben járőrt kért a postatolvaj lelop lezérére.

Czitter Géza próbacsendőrrel azonnal átmentem Torontál-Szécsányra, s a postamesterrel nyomban hozzá fogtunk a legujabban panaszolt lopási eset nyomozásához. Kiinduló pont volt az aznap kézbesített csomagokból hiányzó selyemkeme, selyemharisnya stb. félék. Ekkor már a postamester is oda nyilatkozott, hogy ő sem tartja kizártnak a két kiadónó gyanúba vételét.

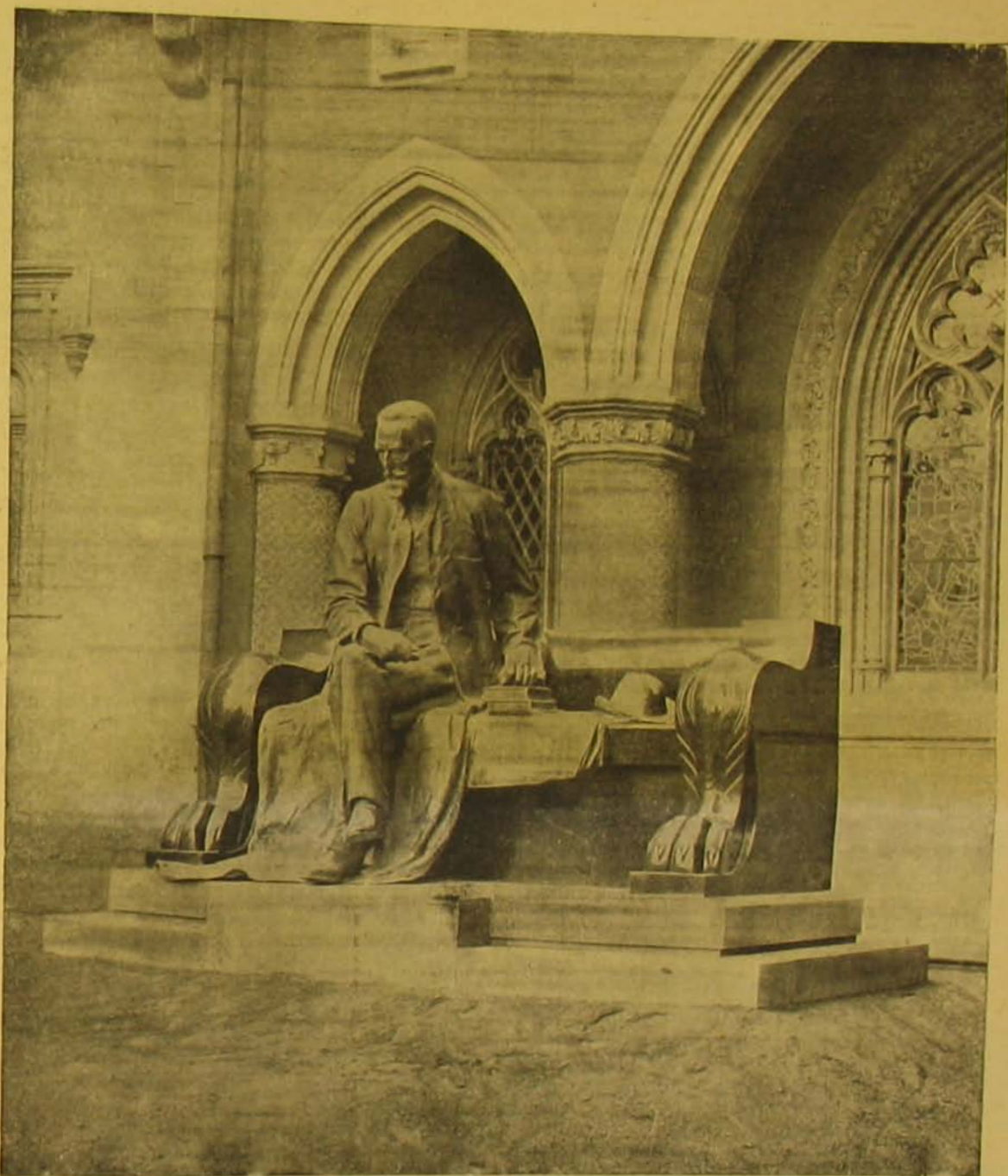
Igen ám! de ekkor még nekem már nem változott meg a gyanúm, mert kevés gondolkodás után rájöttem, hogy a lopást ezeken kívül a postamester kocsis is elkövetheti.

Így aztán békén hagytuk a karácsonyi éjféli misőro készülő kiadónókat, más uton azonban megtettük a kellő intézkedést olyformában, hogy az egyik kereskedőt reá vottuk, hogy menjen el az éjféli misére s kémleljen jól körül, hátha megláthatná valakim a lopott kendők egyikét vagy másikat és ha valamit észlel, a lehető leggyorsabban közölje velünk.

A kereskedő még a mise végozte előtt felkeresett bennünket, egy fojra való selyemkendőt hozva magával és közölte, hogy egy német asszony fején látott hasonló kendőt, holott az a fajta kendőket aznap kaptá postán és még nem adott el belőle.

Elmentünk tehát azonnal a templom mellé és én a velünk volt kisbirót utasítottam, hogy a megjelölt menyecsokát a kijövetel alkalmával szilítan elő.

Így is történt s az asszonyt a községgházhoz hívtuk vele. Az asszony a községgházán előadta, hogy a kendőt unoka-

Gróf Károlyi Sándor szobra a Mezőgazdasági Múzeum előtt, Strobl Alajostól.

fivérétől kapta karácsonyi ajándékkul, a ki árva és ő mosan a ruháit. Erre megvillant a kisbíró szeme és odasúgta nekem, hogy az említett unokafivér a postamesternél kocsis.

Erre gyorsan a postamester lakására mentünk, mely egyszerűs mind a postahivatal is volt. A kocsis és én egy társat az istállóban fekvő találtuk. Felkeltettük őket s mindkettőt a községházára kísértük. A kocsis azonban dacára a nénye szembevondásának, tagadta a kendő ajándékozást, másik társa pedig a legbárgyúbb tudatlansággal védkezett.

Megvártuk tehát a reggelt és akkor mind a kettő lakásán alapos kutatást tartottunk, de a legcsokélyobb eredmény nélkül. Hátra már csak az istálló és az ott levő magán-polgárszaik voltak, ezek átkutatása is eredménytelenséggel

járt, míg végre az istálló egyik ablakában egy alacsony bádogdobost találtam, melyben a postán használni szokott ragasztókoncs volt.

A kocsis mit sem akart róla tudni, de a társa boismerte, hogy a koncsot a postahivatalból lopták, azután a zártlan folyosóról éjnek klotén egy-két postacsomagot kivettek az istállóba, az istállógtól a csomagot lezáró keroskodói papirpecsét (vignetta) meglazulván, azt lofojtották s a csomagot ekként tetzés szerint felbonthatták és megdézsmálhatták, azután pedig a papirpecsétet kendőcsesol bekenették, visszarakasztották és a csomagot a folyosóra vissza helyezték, hol a ragasztás megkeményedett, s a csomag kívülről teljesen sértetlennek látszott és a gyantát e szerint mindedig kikörülték. — Erre a kocsis is boisi er

T. G. esendőr. Zenta. Beszámíttatik.

B. F. őrsvezető. Nem értjük levellé; pályázati hirdetményeket nem szoktunk küldeni.

Politro. Igen.

1881. 1. Nem; 2. azonnal, onnan állítják ezrede élé; 3. rendszert nem léphet elő; 4. forduljon a cz. kir. járásparancsnok-síghoz: Neumarkt.

Hegyes vidék. Szolgálati uton már most is bejelentheti; az utolsó napon is visszavonhatja.

FEJTÖRÖK

Képtalány.

Betűtalány.

B^k/_a Balog Tudu. Iás

Számталány.

Egy remete a horzabérkező vándort megállította úgy, hogy megkérte a pénzt, de kért tőle 1 koronát; ugyanígy tett vele a második és harmadik remete is, végezetül a vándornak még sem maradt egy fillérje se. Mennyi pénze volt tehát?

Megfejtési határidő: 1908 november 16.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné szantóriumai sorsjegye lesz kioszolva.

Lapunk f. évi 43. sz.-ban közölt fejtörők helyen megfejtése:

Képtalány: „Könnyebben gyogyul az új seb, mint a régi.” — Betűtalány: „Munkázatok ünnepe.” — Számталány: „31.”

Helyesen megfejtették: Fejécs őrv. Csontos, Szabó B. esendőr Harkács, tornaszal őrv. Helfert és Magyar esendőrök Borszt, Szécs S. őrv. és Beményi J. őrv. és neje Pankota, petúni őrv. Rebrein Péter őrsparancsnok Nagyszalmáson, Gergely S. jőrm. és Karácsony J. őrv. Dás, Kémeth őrm. Borosjenő, sáskúti őrv. Galicz M. cz. őrv. Orsova/Kodiczai őrv. Török J. őrm. Madarasz, ifj. Gergely S. Dás, Váradi J. esendőr Kúnehegyes, Sárdi József esendőr Magyaróvár, Harai cz. őrv. Marogyó, Kiskunlacházi őrv. Csörge J. őrmester Érsekudvari, Zajzon J. őrv. Budapest, Néh Mihály esendőr Bács-Madarasz, Lőrinczi őrm. és neje, Gál esendőr Kozma, Gregor András esendőr Kosártalva, Deli J. őrv. Vácz, Sáfrián Péter őrm. Miklós István őrv. Srikervicza, Cserevényi Pál esendőr, Bács-Madarasz.

A kioszolt Erzsébet-királyné Sanatórium-sorsjegyet Zajzon János őrsvezetőnk Budapestre elküldöttük.

Kényelmes

havi részletfizetésre

Képes hangszer-árjegyek ingyen és bérmentve.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Összefoglaló és apostoli királyi Felsége folyó évi október hó 29-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával 1908. évi november hó 1-ével legkegyelmesebben künevezni méltóztatott:

A m. kfr. esendőrség állományában:

alezredeké

1908 november 1-ei ranggal:

a kerületi parancsnokság ideiglenes vezetésével megbízott következő őrmagyokat:
verebélyi Marsó Györgyöt (1. rangszám) a III. és Várogy Edét (2. rangsz.) a VII. sz. esendőrkerület állományában;

1. osztályú századosokká

1908 november 1-ei ranggal:

a következő 2. osztályú századosokat:
Áldomány Bélát a VI.,
Lázár Jenőt a IV.,
Görcsöky Gyulát a VI. és
Fráblák Mátyást a III. számú esendőrkerület állományában;

2. osztályú századosokká:

1908 november 1-ei ranggal:

a következő főhadnagyokat:
Hunyetz Károlyt (1. rangsz.) a III.,
Hamza Gyulát (2. rangsz.) az V. és
Dóák Gyulát (3. rangsz.) a II. sz. esendőrkerület állományában;

főhadnagyokká:

1908 november 1-ei ranggal:

a következő hadnagyokat:
Süfáry Lászlót (1. rangsz.) a VII.,
Stolzenberg Vilmost (3. rangsz.) a II.,
Nálpataky Ágostánt (4. rangsz.) a VIII.,
Tomory Endrét (5. rangsz.) a IV.,
Sáulay Imrét (6. rangsz.) az V. és
deési báró Diószeghy Tibort (7. rangsz.) az I. sz. esendőrkerület állományában;

hadnagyokká:

1908 november 1-ei ranggal:

a következő hadapródtiszthelyetteseket:
Cziremner Józsefet (1. rangsz.) az I.,
Kristinkovics Istánt (2. rangsz.) a VI. sz. esendőrkerület állományában;
továbbá: Müller Béla V. számú esendőrkerületbeli hadapródródtiszthelyettes számára való rangfenntartás mellett:
Szép Gézát (4. rangsz.) a VII. és
Ziegler Károlyt (5. rangsz.) a III. sz. esendőrkerület állományában;

hegedűk, grammofonok, fuvalák, czimbalmok

Önműködő, forgatható hangszerek. Dús választék!

ELEK és TÁRSA BUDAPEST, Károly-körút 10. sz.

hadnagy-számvivő:

1908 november 1-ei ranggal:

Hem György számvivőtiszthelyettes a III. számú csendőrkerület állományában;

2. osztályú főszaktanácsosokká:

1908 november 1-ei ranggal:

a következő szaktanácsosokat:
nemesszeghy *Nemesszeghy* László (1. rangszám) a csendőrségi felszerelési anyagraktár főnökét és
Stolzenberg Jánost (2. rangszám) a m. kir. belügy-ministerium állományában.

Beosztatott:

1908. évi szeptember 1-ével:

Lázár Jenő, IV. számú csendőrkerületbeli 2. oszt. százados, kerületénél létszám felett való vezetése mellett a honvédelmi miniszterium 16. osztályának állományába.

Áthelyezettek:

1908. évi november hó 1-ével:

Halmai József, IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, az eperjesi 1. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerületbe; Nagyza-lontáru;

Kerbész Jenő, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a trencsényi 1. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben a IV. számú csendőrkerülethez; Eperjessre az 1. szakaszhoz;

Friedrich Róbert, II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, nagybecskereki szakaszparancsnok, hasonló minőségben az V. számú csendőrkerülethez; Trencsénbe az 1. szakaszhoz;

Forgách Elemér, VII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, csikszeredei szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez; Nagybecskerekre;

Sáfrány László, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, kézdívasárhelyi szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületben; Csikszeredára.

Hieronymi Lajos, III. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a szolnoki 2. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületnél; Miskolcra a 2. szakaszhoz;

Móritz László, III. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a miskolci 2. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez; Temes-kubinba;

Bánó Orbán Bódog, I. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a VIII. számú csendőrkerülethez és

Jaloviczky András, II. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a III. számú csendőrkerülethez; továbbá:

ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben:
Cziremer József, V. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, az I. számú csendőrkerülethez; Szilágyasmolyóna;

Krisztkovics István, VIII. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a VI. számú csendőrkerülethez; Szombathelyre a 2. szakaszhoz;

Müller Béla, V. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a VII. számú csendőrkerülethez; Gyergyó-szentmiklósrá;

Szép Géza, I. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a VII. számú csendőrkerülethez; Kézdivasárhelyre;

Ziegler Károly, I. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a III. számú csendőrkerülethez; Szolnokra a 2. szakaszhoz;

Báitz Jenő, V. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a III. számú csendőrkerülethez; Kalo-csára; végül:

Filla Ernő, VI. számú csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes ugyanazon csendőrkerület állományában Veszprémben.

Oldiratilag megdicséértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

Dániel Adolf m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli törzserőmester, 20 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt tanúsított ügybuzgó és eredményes működésért.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Péteri István csendőr ez. őrsvezető, *Kondráth* Lajos, *Galicza* János és *Kökös* György csendőrok, 1907. évi december hó 6-án Haró községben elkövetett rablógyilkosság tettesének nagy körültekintéssel és odaadó buzgalommal fogantatott kiderítése és elfogásánál való közreműködésükért.

Előléptettek:

1908. évi október hó 26-ával:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Incze Sándor és *Vajda* József ez. őrsvezetők, őrs-vezetőkké; továbbá

az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Szós János, végül

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Hegedűs Mihály és *Körmendi* Károly csendőrok, csendőr ez. őrsvezetőkké.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Tundr Vazul járásörmester és *Karalyos* Gyula ez. őrsvezető 1—1 drb.,

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Darányi Sándor őrmester, *Schadek* Márton, *Négyesi* Lajos, *Bokor* Bertalan ez. őrsvezetők 3—3 drb., *Simon* Márton járásörmester, *Vargu* Papp János ez. őrsvezető, *Tólos* Antal volt ez. őrsvezető, *Sáfrán* Pál ez. őrsvezető, *Kondcs* Mátyas őrmester, *Nyikás* Mihály és *Szabó* Jeremiás ez. őrsvezetők, 1—1 drb. 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Matyágya Román próbcsendőr, családi nevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi szeptember hó

21-én 82108/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Molnár”-ra változtatta.

Nief Dávid csendőr ez. őrsvezető, családi nevét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi szeptember hó 22-én kelt 98911/VI-a. számú engedélye alapján „Nemes”-re változtatta.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában: Esztojka Miklós próbaesendőr családi nevét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi április hó 30-án 29140/V-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Málnási”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában: Simon András őrmester, Mólthé Juliannával, 1908 okt. 1-én, Etéden.

Fodor Géza őrsvezető, Dráganner Juliannával, 1908 okt. 11-én, Lisznyón.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában: Maltgók Emil ez. őrsvezető, Hader Jolán Borbálival, 1908 okt. 10-én, Budapesten.

Rozgonyi György ezimz. őrmester, Petrovica Anna Francziiskával, 1908 okt. 5-én, Vámosgyörkön.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában: Göllner Károly ezimz. őrmester, Schweiger Teréziával, 1908 okt. 4-én, Királymezőn
Nagy Imre őrsvezető, Sebők Máriával, 1908 okt. 21-én, Dombón.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában: Fikó Pál járásőrmester, Tapsó Klemtinával, 1908 okt. 3-án, Vágbeszterczén.

Négyesi István ez. őrmester, özv. Báth Dezaóné, szül. Répászki Juliannával, 1908 augusztus hó 10-én, Ózdon.

Mihály János őrsvezető, Drapál Karolinával, 1908 okt. 4-én, Udvarnokon.

Buchta István őrsvezető, Nagy Juliannával, 1908 okt. 10-én, Kiskunfélegyházán.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában: Inecz Márton ez. őrmester, Lőrinczi Juliannával, 1908 aug. 15-én, Székelykeresztúron

Tordói Sámuel őrsvezető, Czimbalmos Máriával, 1908 szept. 28-án, Szárhegyen.

PÁLYAZATOK.

Egy irnoki állás a soproni kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középfiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a soproni kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi november hó 23-ig.

Hét írodassagédítási állás a vallás- és közoktatásügyi ministeriumban. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 800 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középfiskolai osztály. Kérvények a ministerium elnöki irodájába 1908. évi november hó 25-ig.

Egy hivataloszolgal állás a m. kir. állami munkásbiztosítási hivatalnál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. állami munkásbiztosítási hivatalhoz (V., Akadémia u. 1. szám) 1908. évi november hó 25-ig.

Egy hivataloszolgal állás a zágrábi egyetemnél. Fizetés 900 korona. Lakpénz 215 korona. Természettani ruházat. Horvát nyelv szóban és írásban. Kérvények a zágrábi egyetem akadémiail tanácsához 1908. évi november hó 30-ig.

Egy irnoki állás a módosi kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Lehetőleg német, szerb és román nyelvi ismeret. Négy középfiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nagybenedekesi királyi törvényszék elnökéhez 1908. évi november hó 18-ig.

Egy hivataloszolgal állás a marosújvári kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a gyulafehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi nov. hó 20-ig.

Egy irnoki állás az aranyosmaróti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Bírósági próbaszolgalat. Négy középfiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények az aranyosmaróti kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi nov. 24-ig.

Egy hivataloszolgal állás a munkácsi kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. esetleg természettani lakás. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a beregszászi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi december hó 8-ig.

Egy irnoki állás az antalfalvi királyi járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kívánatos a német, szerb és román nyelv ismerete. Négy középfiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a páncsovai kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi november 25-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek, és írószerek dus választékban.

A Tanosztály-parancsnokságok szíves figyelmébe ajánljuk általánosan használt és közkedveltségnek örvendő altiszti iskolai füzet-mintagyűjteményünket (garnitúrák) és a kiadásunkban most megjelent Próbaesendőrök kézikönyvét, melyet tömeges megrendelés esetén kedvezményes árban szállítunk.